

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЗАХВОРЮВАННОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ ЗА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ОДИНИЦЯМИ КРАЇНИ

Богдан Н. С.*, Панфілова Г. Л. **

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

**Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Динаміка змін в епідеміологічному профілі населення будь-якої країни можна вважати одним із важливіших індикаторів розвитку системи охорони здоров'я й фармацевтичного забезпечення населення у напрямку реалізації основних цілей Національної лікарської політики, а саме доступності, якості та раціональності надання населенню медичної та фармацевтичної допомоги й послуги. В Україні ще з 1997 р. хворі на туберкульоз забезпечуються протитуберкульозними препаратами (ПТП) за рахунок держави. Тому, враховуючи необхідність раціонального розподілу ПТП по різних регіонах країни актуальним є проведення епідеміологічних досліджень за її адміністративно-територіальним одиницями.

Мета дослідження – проаналізувати дані захворюваності населення України за її регіонами. Об'єктом досліджень стали дані ВООЗ. «Україна. Туберкульоз», а також звіт «Туберкульоз в Україні. Аналітично-статистичний довідник», Київ, (2018 р.). З 2014 р. дані представлені без урахування епідеміології туберкульозу на невідконтрольованих територіїх Донецької та Луганської областей. У дослідженнях використовувався історичний, порівняльний, а також методи епідеміологічних досліджень.

Встановлена наявність значного коливання показників захворюваності населення на туберкульоз по різних регіонах країни, так середні за 2012-2018 рр. показники коливалися у діапазоні значень від 41,1 до 127,9 чол. на 100 тис. нас.. Найвищі показники захворюваності зареєстровані у Одеській (127,9), Херсонській (92,9), Київській (79,0) областях, а найнижчі – у м. Києві (50,0), у Чернівецькій (41,1), Вінницькій (50,2) та Харківській (51,0) областях. Безумовне домінування за кількістю захворівших вже на протязі декількох років у країні займають південні області, а саме Одеська та Херсонська області, а найнижчі представлені у Вінницькій, Тернопільській та Чернівецькій областях країни. Важливе значення у наявності найвищих показників захворюваності населення на туберкульоз відіграє той факт, що рівень ВІЛ-інфікованих в Одеській області складає 41,8%. Це найвищий показник ВІЛ-позитивних у структурі хворих на туберкульоз. На другому місці за означеними показником представлена Донецька область (33,6%), а на третьому – м. Київ (29,6%). За даними 2017 р. показники захворюваності на туберкульоз, т. ч. нові випадки та рецидиви, серед усього населення України становило 63,9 на 100 тис. нас., всього зареєстровано 27121 випадків (2016 р. – 67,6 на 100 тис. нас. або 28800 випадків), тобто спостерігається зниження рівня захворюваності на 5,5. У структурі захворюваність нові випадки туберкульозу, у середньому, складають 51,9 на 100 тис нас. (проти 54,7 за 2016 рік). Упродовж 2016-2017 рр. в лише у Донецькій та Чернівецькій областях відмічена тенденція до зростання рівня захворюваності на туберкульоз, відповідно на +0,69 % та +3,3 %. Цікавим є ситуація, яка спостерігається у Луганській області. Так, незважаючи на той факт, що у 2017 р. показник захворюваність населення та туберкульоз знизилась на 2,8 %, а у регіоні продовжується процес удосконалення фтизіатричної служби на тих саме територіях, які на даний час знаходяться під контролем уряду України, дані динаміки захворюваності населення на туберкульоз виглядають загрозливими для популяції в цілому.

В цілому треба визначити за більшістю регіонів України спостерігається наявність позитивної динаміки зниження показників захворюваності населення на туберкульоз упродовж 2012-2018 рр. Цей факт вселяє надію на подальше підвищення рівня виживаності хворих на туберкульоз, особливо з його мультирезистентними формами.